

Závěrečná zpráva projektu specifického výzkumu na rok 2014 – zakázka č. 2138

Název projektu: Výzkum zapojení absolventů hudebně výchovných a pedagogicko-interpretčních oborů v odborném školství (ZUŠ)

Specifikace řešitelského týmu

Odpovědný řešitel: Doc. Michal Chrobák

Studenti magisterského studia na PdF UHK: Mgr. Jan Lorenc

Celková částka přidělené dotace: 37.000,- Kč

Stručný popis postupu při řešení projektu

Záměrem výzkumu bylo jednak zjistit počet pedagogů ZUŠ v Královéhradeckém a Pardubickém kraji, kteří získali vzdělání na pedagogických fakultách, a ověřit si tak smysluplnost a oprávněnost existence hudebně výchovných a pedagogicko-interpretčních oborů na PdF ve vztahu k potřebám základních uměleckých škol, jednak získat podklady a náměty pro případnou inovaci obsahu těchto studijních programů.

Dotazníkové šetření a následné osobní rozhovory s řediteli ZUŠ měly potvrdit předem stanovené hypotézy:

- 1. Pedagogické fakulty se významnou měrou podílejí na přípravě kvalifikovaných učitelů ZUŠ.*
- 2. V Královéhradeckém a Pardubickém kraji je poměrně vysoké zastoupení absolventů studijních oborů nabízených na Hudební katedře PdF UHK jako učitelů ZUŠ.*
- 3. Příprava učitelů pro ZUŠ na UHK obsahuje všechny potřebné disciplíny a absolventi oborů na UHK jsou plně připraveni pro edukační proces na ZUŠ.*

Dotazník byl rozeslán e-mailem na všechny ZUŠ, které mají hudební obory (30 škol v Královéhradeckém kraji, 29 škol v Pardubickém kraji) s žádostí o odpověď do 30. června 2014. K tomuto datu jsme získali informace pouze od 21 škol (cca 35%), proto jsme na konci srpna naši žádost o spolupráci na výzkumu na ostatní ZUŠ znovu rozeslali, reagovalo však jen 11 škol. Získali jsme tak v této fázi celkem pouze 54% respondentů, což jsme považovali za nedostačující pro získání objektivních výsledků. V průběhu září a října jsme se proto pokusili získat data z dalších ZUŠ telefonickou urgencí ředitelů ZUŠ. Z 27 škol po telefonickém rozhovoru zaslalo vyplněné dotazníky 15 škol, zbylých 12 škol (6 z Královéhradeckého kraje a 6 z Pardubického kraje) ani v tomto případě nereagovalo. Celkem jsme získali data ze 47 škol, což činí 79,66% z celkového počtu oslovených ZUŠ. Problémy s návratností dotazníků zpozdily harmonogramem plánované další činnosti. Osobní rozhovory s řediteli ZUŠ, plánované na září a říjen, jsme mohli zahájit až v říjnu. Úpravou počtu plánovaných výjezdů (místo 19 pouze 13) došlo k úspoře cestovních nákladů a následné změně v čerpání rozpočtu (přesun mezi položkami). V průběhu listopadu a prosince byla zpracována získaná data. Výsledky potvrdily správnost stanovených hypotéz:

Ad 1) Absolventi pedagogických fakult tvoří 24% z celkového počtu pedagogů ZUŠ a 57% z počtu pedagogů s vysokoškolským vzděláním. Umělecké vysoké školy jsou zastoupeny pouze dvanácti procenty z celkového počtu pedagogů ZUŠ a mezi pedagogy s vysokoškolským vzděláním tvoří absolventi uměleckých vysokých škol jen 29%. Důležitost role pedagogických fakult v přípravě kvalifikovaných učitelů ZUŠ podtrhuje i skutečnost, že polovinu absolventů uměleckých vysokých škol tvoří učitelé hry na hudební nástroje, které nemají pedagogické fakulty ve své nabídce studijních oborů.

Z pohledu pedagogicko-interpretacních studijních oborů, které mají v nabídce pedagogické fakulty i umělecké vysoké školy (hra na klávesové nástroje, hra na housle/violu, sólový zpěv, sbormistrovství), je situace obdobná a potvrzuje skutečnost, že studenti PdF směřují častěji k výkonu učitelského povolání na ZUŠ než absolventi uměleckých vysokých škol, kteří inklinují více k čistě uměleckým profesím (sólová koncertní dráha, orchestrální hráči apod.). Výuku hry na klávesové nástroje zajišťuje na sledovaných ZUŠ 31% absolventů PdF z celkového počtu pedagogů těchto oborů, umělecké vysoké školy mají zastoupení šestnácti procenty; obdobně dvojnásobný počet absolventů PdF nalezneme ve výuce hry na housle/violu (16% : 8%), výrazně vyšší zastoupení absolventů PdF je v oboru sólový zpěv (37% : 7%), ještě vyšší pak v oboru sbormistrovství (55% : 4%).

Ad 2) Na sledovaných ZUŠ v Královéhradeckém a Pardubickém kraji působí celkem 117 absolventů PdF UHK, tj. necelých 11% všech pedagogů těchto ZUŠ a 45% z počtu absolventů pedagogických fakult. Část z nich (většinou absolventi oboru Hudební výchova) se uplatňuje při výuce kolektivních předmětů (hudební nauka), výuku v „interpretacních“ oborech (hra na nástroj, sólový a sborový zpěv) zajišťuje 72 absolventů PdF UHK, což je 13% všech pedagogů těchto oborů a 41% z počtu absolventů pedagogických fakult, kteří vyučují v těchto oborech.

Ad 3) Při individuálních rozhovorech s řediteli jednotlivých ZUŠ se nevyskytla žádná negativní hodnocení kvality přípravy učitelů na pedagogických fakultách. Většina ředitelů považuje začínající učitele z řad absolventů PdF za lépe připravené v porovnání s konzervatoristy ve smyslu kvalitnější metodické vybavenosti pro kolektivní i individuální výuku, někteří ředitelé (zejména pokud jsou sami absolventy konzervatoře) však přesto dávají přednost absolventům konzervatoře s odůvodněním jejich intenzivnější instrumentální/pěveckou přípravou.

Splnění kontrolovatelných výsledků řešení

Vzhledem k výše popsaným problémům s návratností rozeslaných dotazníků došlo k časovému zpoždění oproti plánovanému harmonogramu. Výsledky výzkumu jsou v tuto chvíli zpracovány, ale článek do recenzovaného odborného časopisu je teprve v přípravě. Plánujeme jeho zaslání do časopisu Hudební výchova, který byl pro rok 2015 opět zařazen mezi recenzovaná neimpaktovaná periodika. Příspěvek by mohl být zveřejněn ve druhém nebo třetím čísle časopisu.

Přehled realizovaných výdajů:

a) osobní náklady – odměna řešiteli

rozpočet:	2.000,- Kč	
skutečnost:	1.755,40 Kč	(odměna 1.310,- Kč + odvody 445,40 Kč)

b) stipendia

rozpočet: 10.000,- Kč
skutečnost: 14.500,- Kč

Vzhledem k vyšší časové náročnosti práce na projektu (student se podílel kromě zpracování dat i na výjezdech na část ZUŠ) a úspoře v cestovních nákladech byla částka stipendia zvýšena proti plánovanému rozpočtu.

c) materiálové náklady

rozpočet: 5.000,- Kč
skutečnost: 7.603,- Kč

O zvýšení finanční částky na materiálové náklady bylo požádáno v souvislosti s úsporou cestovních nákladů. Z této položky rozpočtu byly zakoupeny tonery do tiskárny (2.850,- Kč) a kopírky (1.950,- Kč), kancelářský papír a drobný kancelářský materiál (pořadače, obaly a desky do pořadačů apod.) v celkové ceně 2.803,- Kč.

d) další náklady 0
e) náklady nebo výdaje na služby 0
f) doplňkové (režijní) náklady nebo výdaje 0

g) cestovné

rozpočet: 20.000,- Kč
skutečnost: 13.142,- Kč

Redukce počtu výjezdů na jednotlivé ZUŠ z plánovaných 19 na realizovaných 13 z časových důvodů (po problémech s návratností dotazníků) způsobila úsporu cestovních nákladů. Nevyčerpaná částka byla převedena do položek *stipendia* a *materiálové náklady*.

Přílohy:

- a) „Výsledovka“ z ekonomického inf. Systému Magion – vyúčtování dotace
- b) Výsledky dotazníkového šetření
- c) Formulář dotazníku
- d) Průvodní dopis ředitelům ZUŠ
- e) Žádost o změnu čerpání rozpočtu
- f) Schválení žádosti o změnu čerpání rozpočtu

Datum: 5. ledna 2015

Doc. Michal Chrobák